

A hibákból való tanulás művészete

A jelentésektől a megelőzésig, avagy a nemkívánatos eseményekhez kapcsolódó intézményi fejlesztések folyamata

Dr. Belicza Éva – Sinka Erika

SZÉCHENYI 2020

Beszélgetünk...

- Mi rendszeresen jelentünk a NEVES-be! 😊😊😊
- És mit csináltok a jelentésekkel?
- Betesszük a betegdokumentációba! 😞
- A minőségügyi iroda gyűjti! ?
- Nem tudom, miért, mit lehet? 😞😞😞

SZÉCHENYI 2020

Ha nem foglalkozunk vele,
nem lesz kevesebb hiba és károsodás.

Tanuljuk meg, mit tehetünk a
biztonságosabb ellátásért!

Tanuljunk a hibákból!

SZÉCHENYI 2020

Vannak bizonyítékok, hogy
jelentési rendszerekből való
tanulással
lényegesen csökkenteni lehet
a nemkívánatos események
előfordulását!

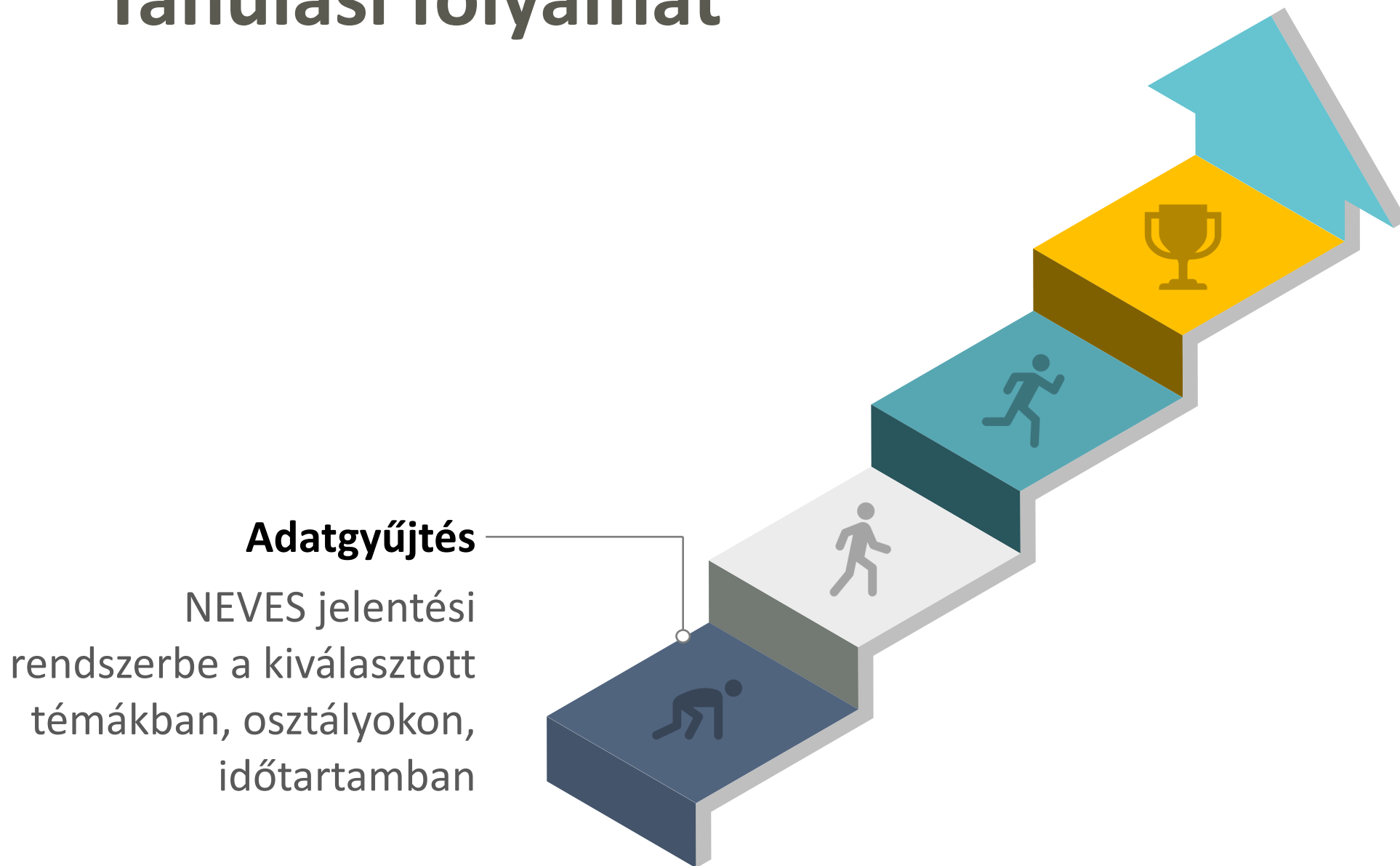
Ramírez et al, 2018

SZÉCHENYI 2020

A hibákból való tanulás folyamata

Tanulási folyamat

Adatgyűjtés

- cél: a jelentett események okainak megismerése
- elemzési feltétel:
 - valid adatok – adatminőség ellenőrzés!
 - elegendő esetszám
- javasolt:
 - meghatározott időszakban zajló adatgyűjtés
 - elemzés, változások bevezetése az okok mérséklésére
 - ismételt adatgyűjtés
- gyakoriság mérésére minden eset rögzítésére és a NEVEZŐ meghatározására is szükség van!
 - csak belső adatgyűjtés alapján határozható meg

Tanulási folyamat

Eredmények értelmezése

legfontosabb, elemzendő
körülmények kiválasztása, okok
vizsgálata

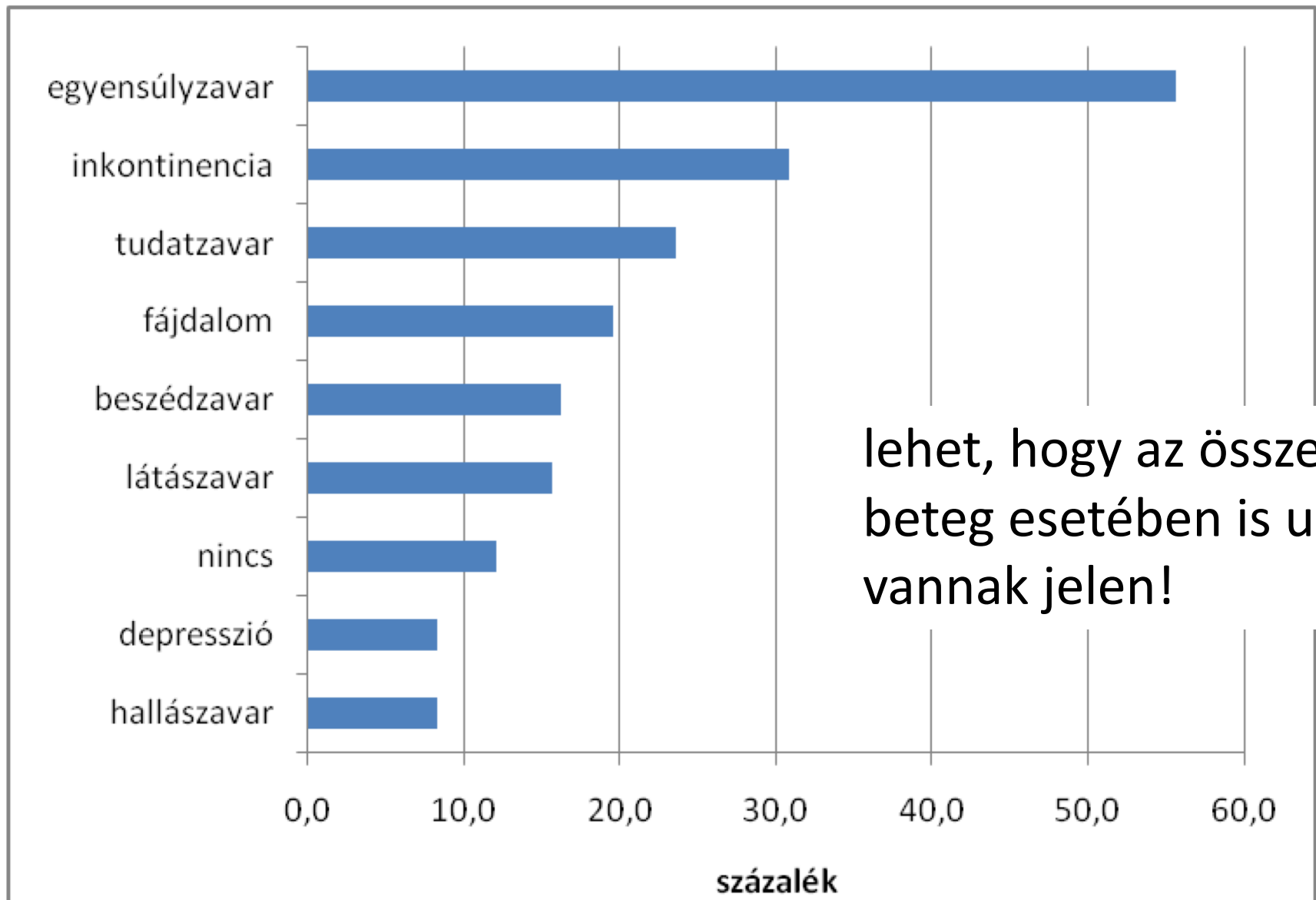
Jelentett események eredményeinek értelmezése

- egy kis statisztika....
- felhasznált adatok: az első jelentési periódusban beérkezett esési jelentések: 1020 db.

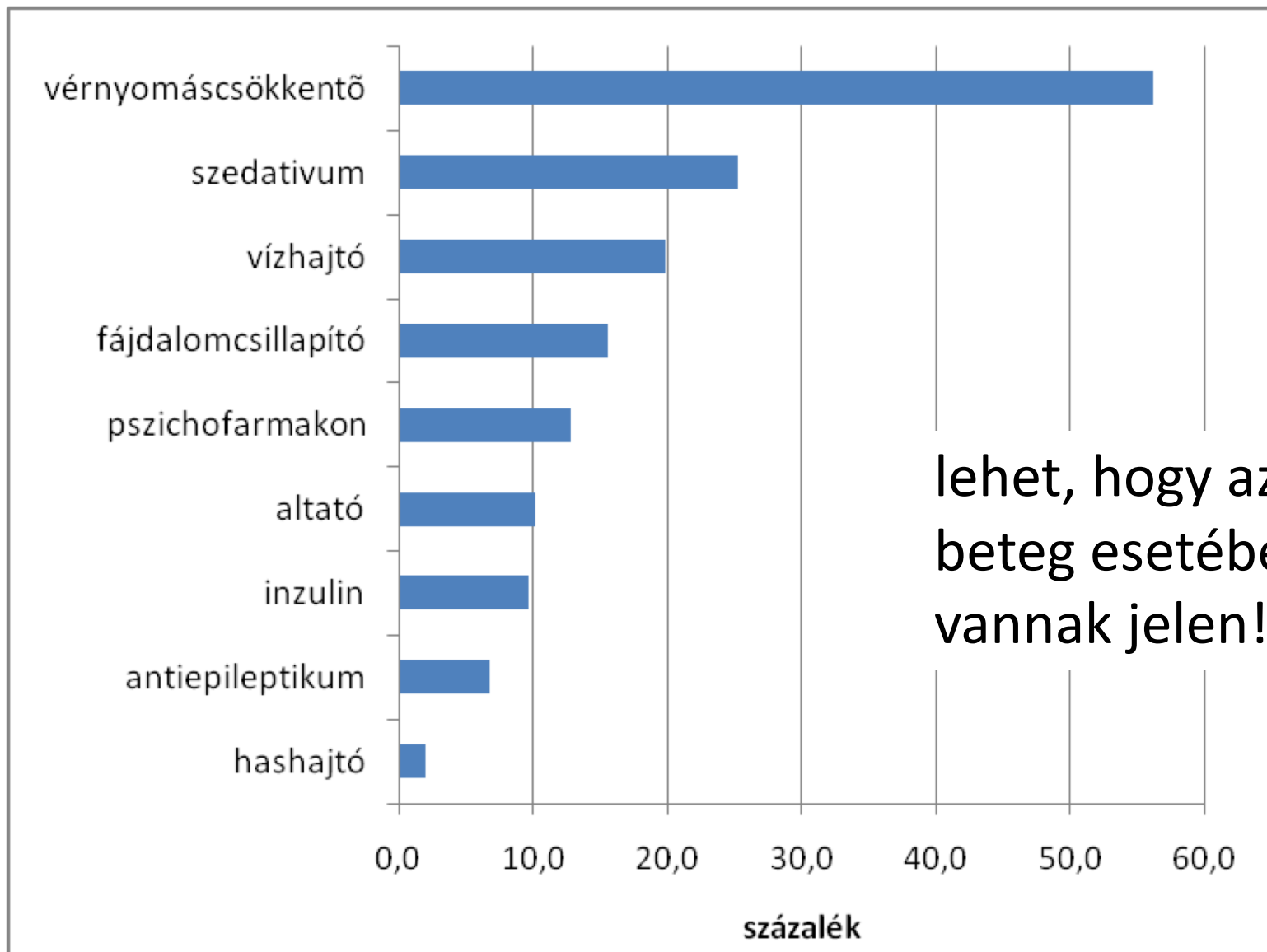
SZÉCHENYI 2020

Funkcióképességi zavarok

lehet, hogy az összes – nem elesett –
beteg esetében is ugyanezen jellemzők
vannak jelen!

Az esést megelőző 24 órában szedett gyógyszerek

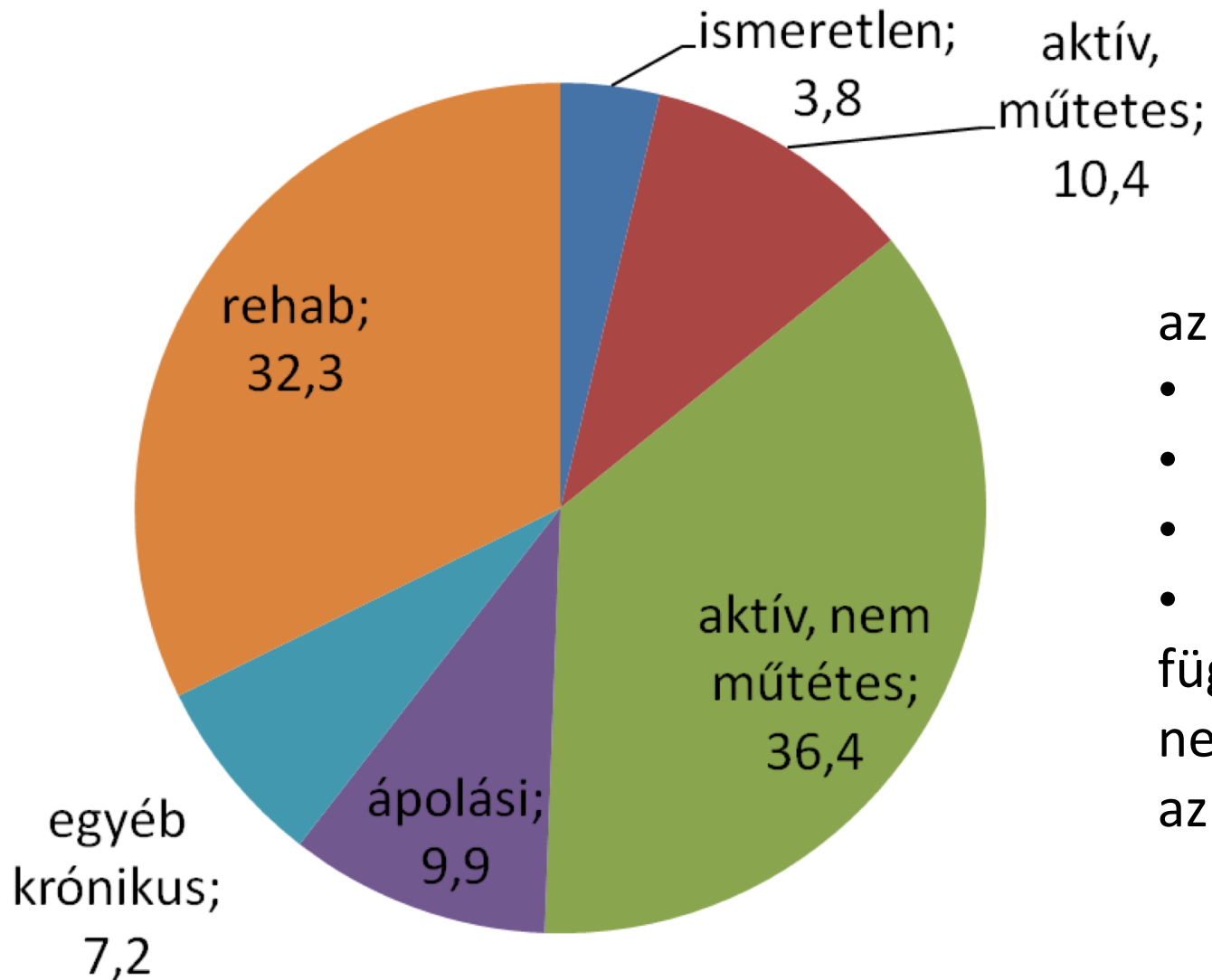
lehet, hogy az összes – nem elesett –
beteg esetében is ugyanezen jellemzők
vannak jelen!

FIGYELEM!

- a jelentésben szereplő személyek saját jellemzői nem utalnak arra, hogy
 - kik körében fordulnak elő gyakrabban az események
 - mely saját jellemzők járulnak hozzá az esemény kialakulásához
 - pl. ha 2x annyi nőbeteg esik, mint férfi, nem következik belőle magasabb esési hajlam – NEVEZŐ kellene!
- a személyi jellemzők mélyebb statisztikai elemzésekhez lehetnek szükségesek

Az osztály típusa

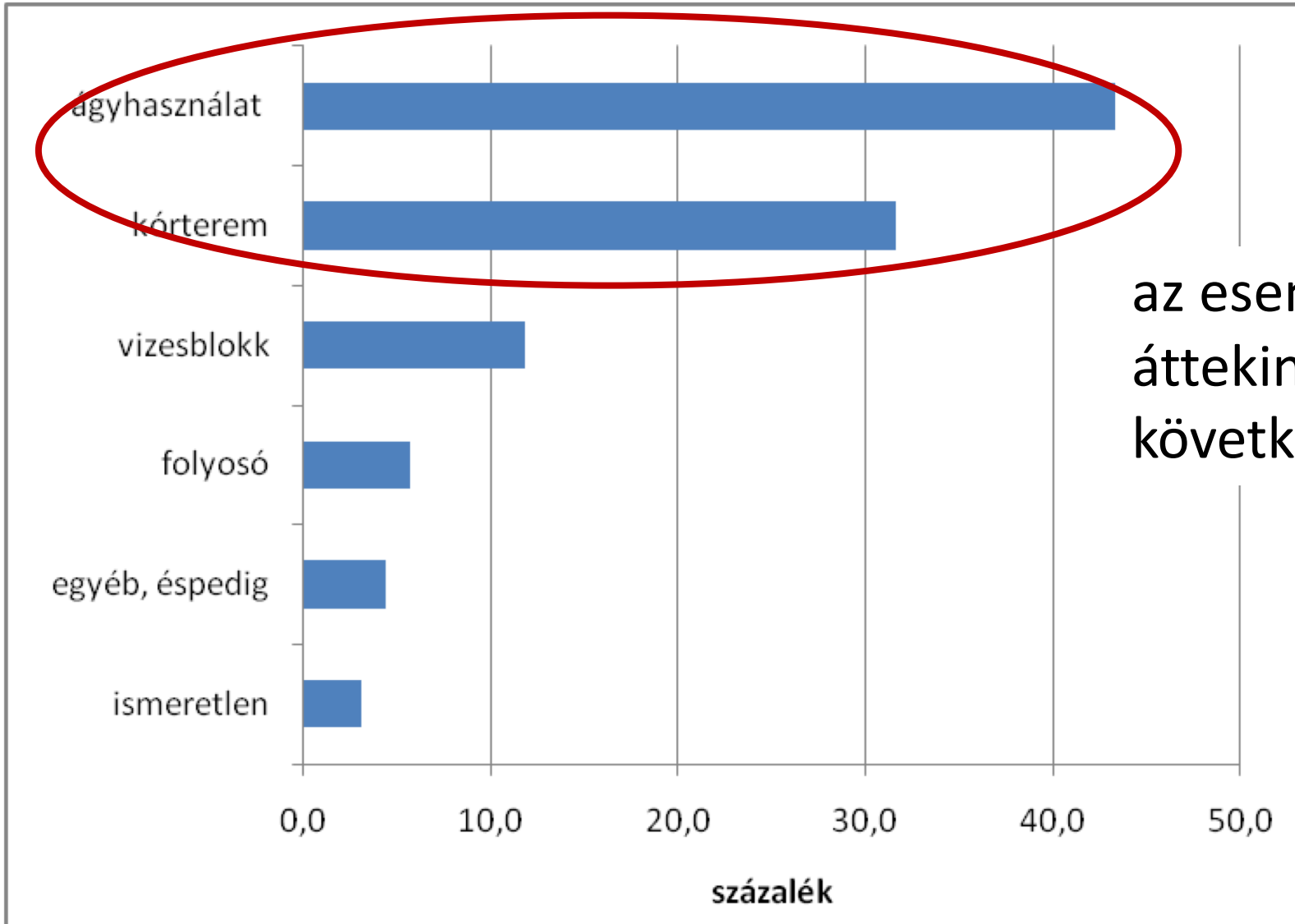
az összetétel a jelentő

- osztályoktól
- a jelentési időszak tartamától
- az ellátott betegek számától
- a jelentési hajlandóságtól

függ

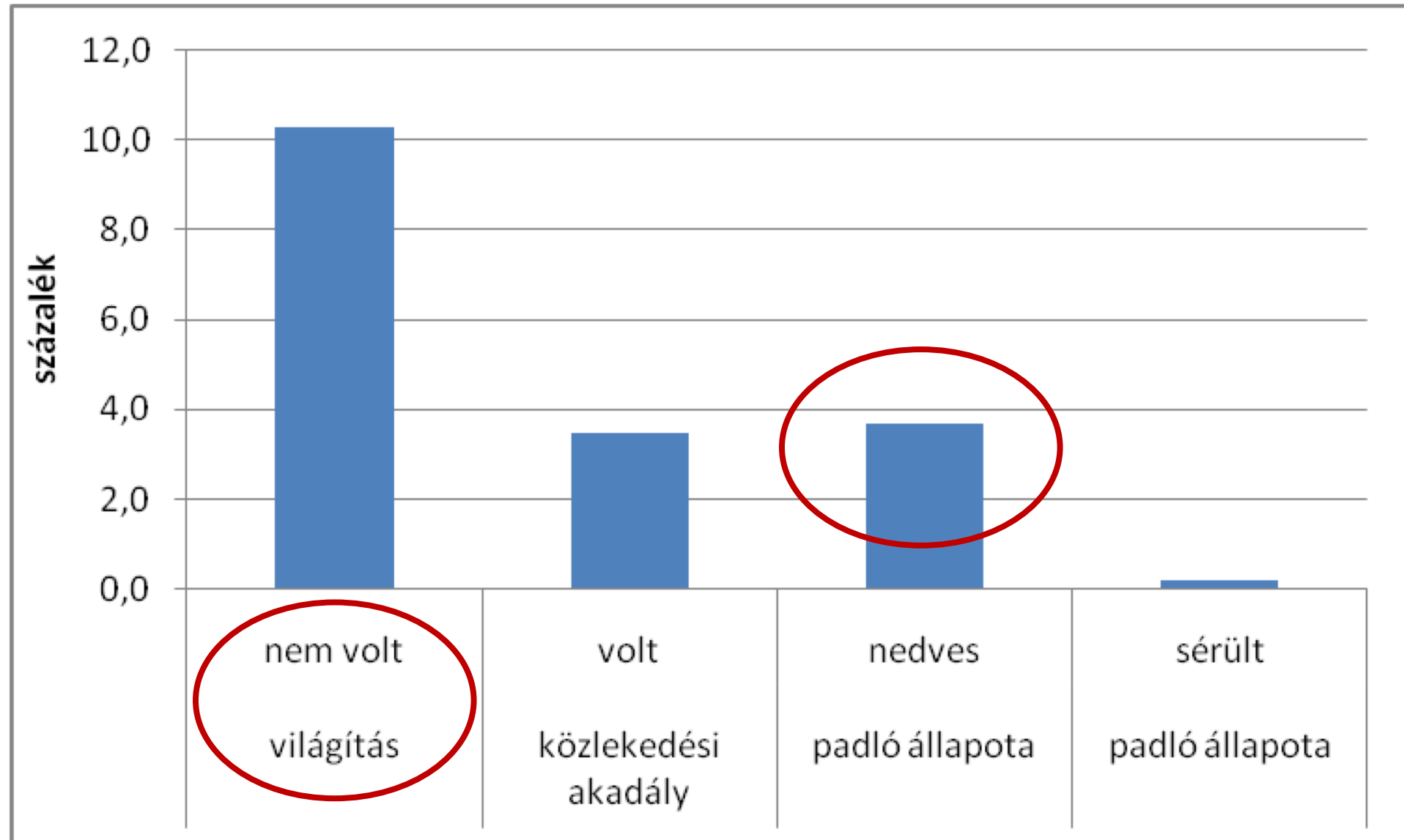
nem utal arra, hogy mennyi az esemény gyakorisága!

Esés helye

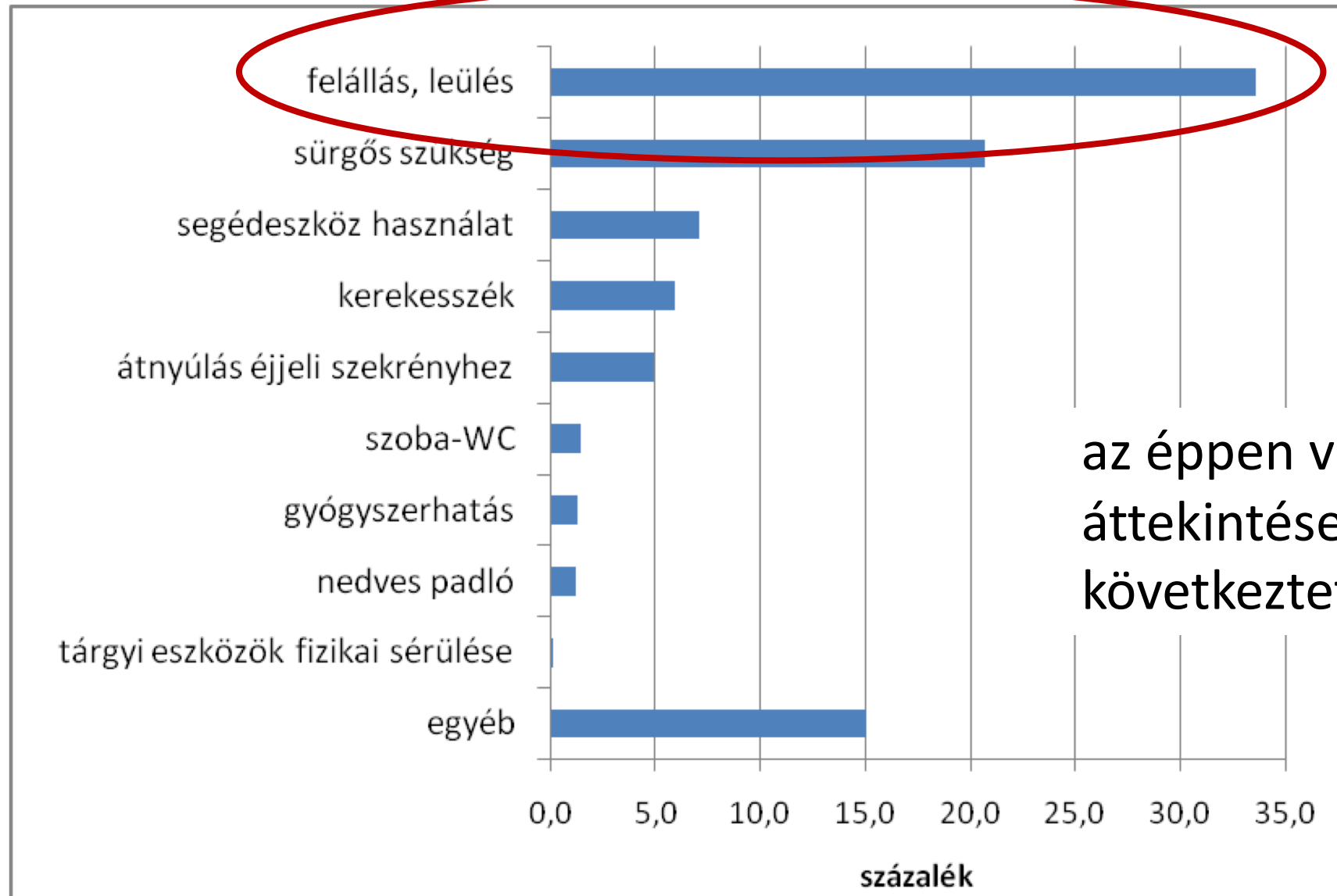

az esemény körülményeinek
áttekintése alkalmas
következtetések levonására

A környezet állapota

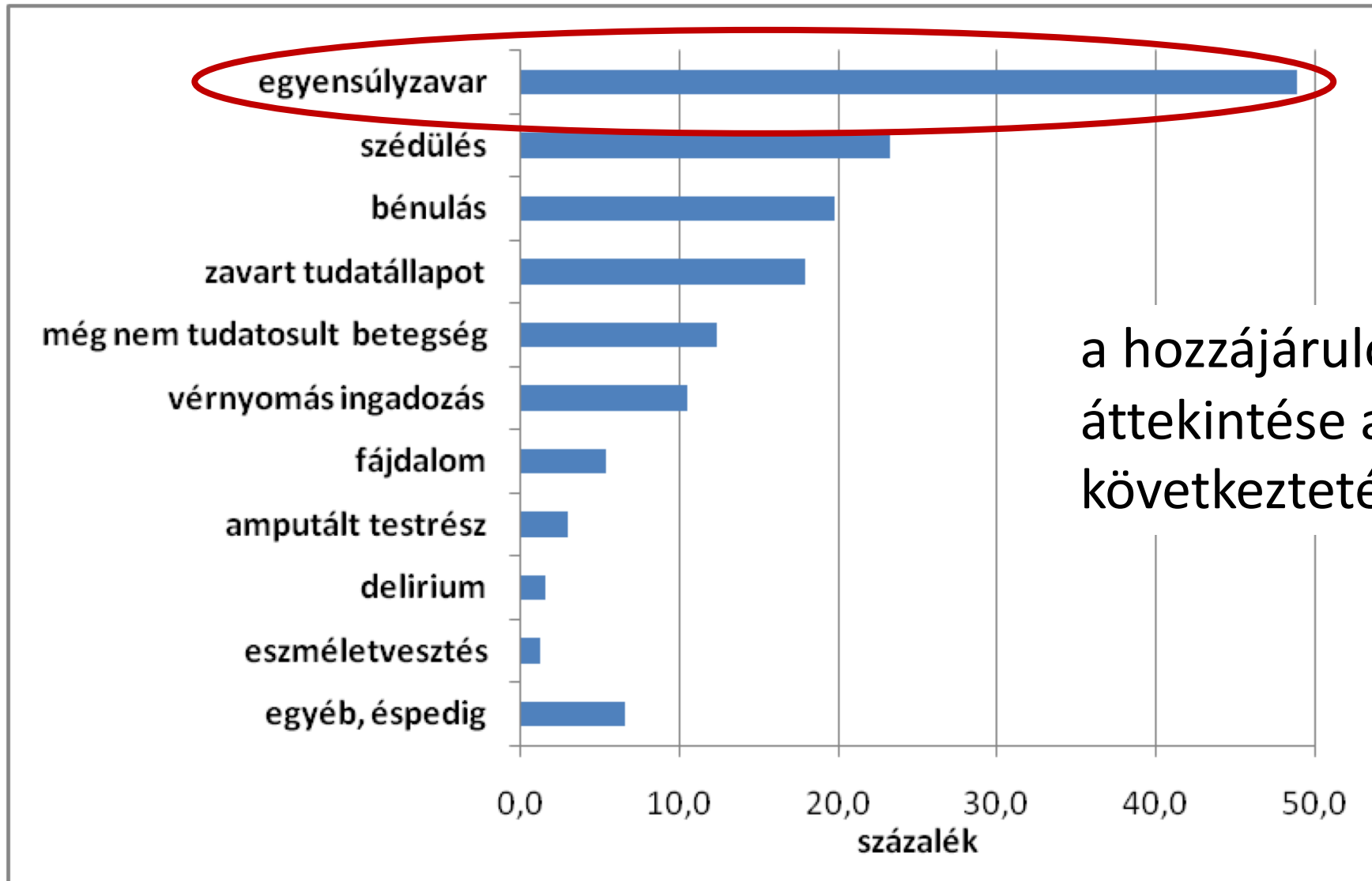

Milyen tevékenységhez kapcsolható az esés?

az éppen végzett tevékenység
áttekintése alkalmas
következtetések levonására

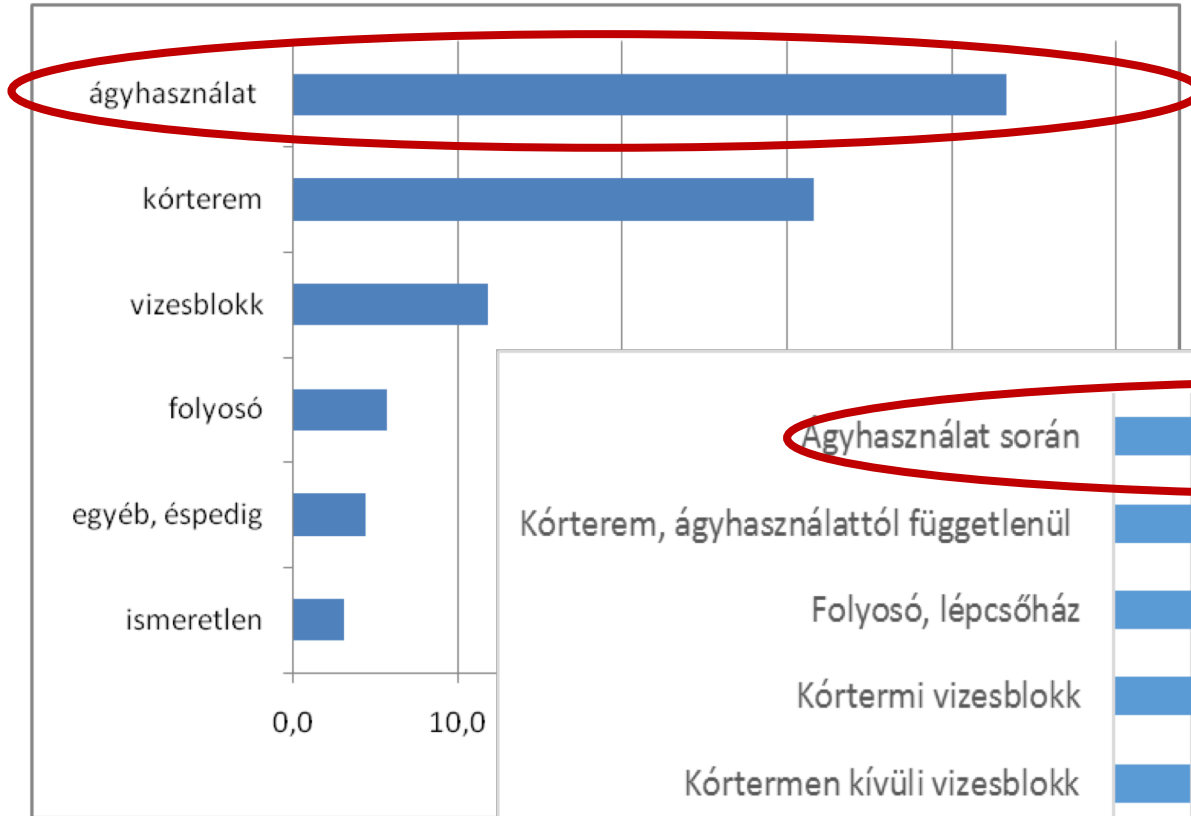
A beteg egészségi állapotából eredő tényezők, amelyek hozzájárulhattak az esés létrejöttéhez

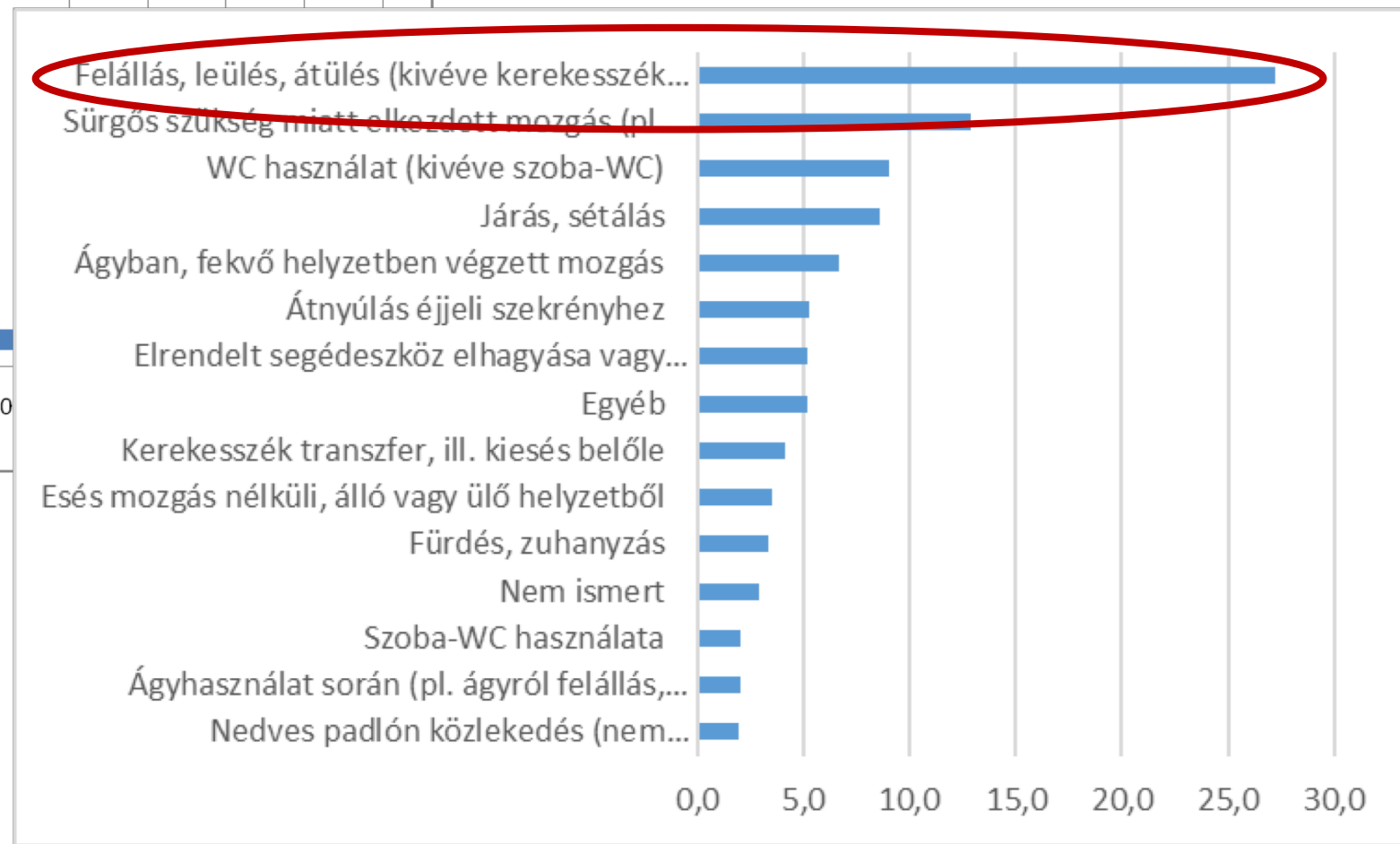
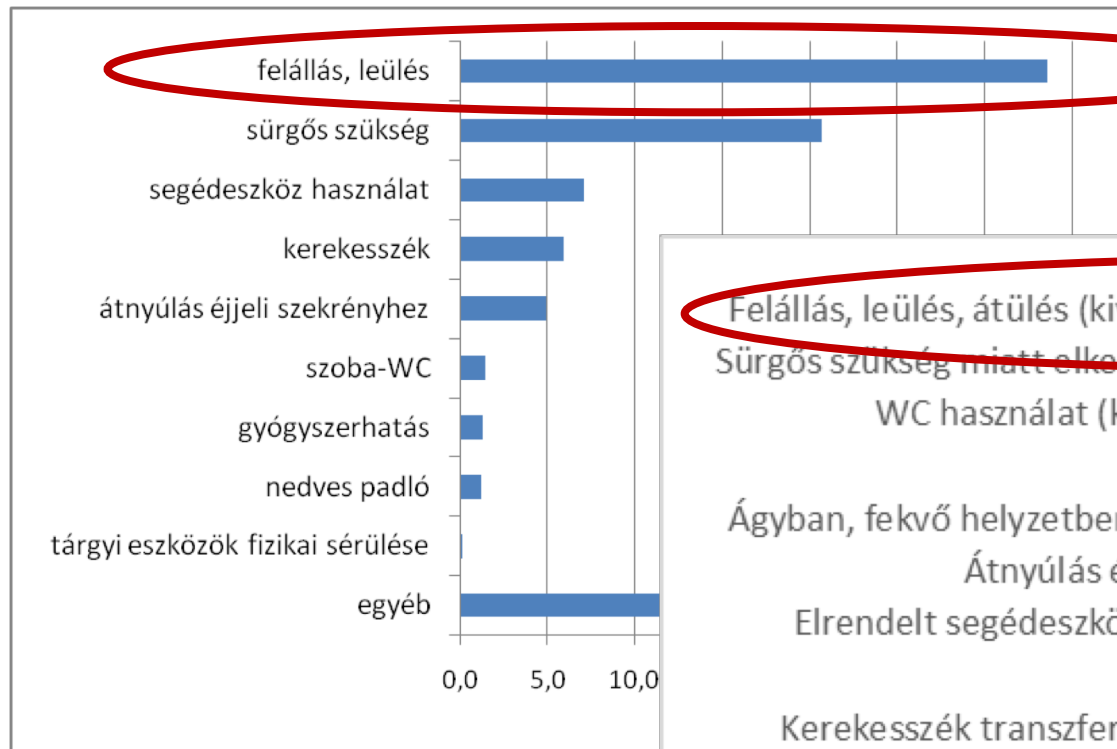
a hozzájáruló tényezők
áttekintése alkalmas
következtetések levonására

Esés helye

1020 és 10183 jelentés alapján

Folyamatban levő tevékenység 1020 és 10183 jelentés alapján

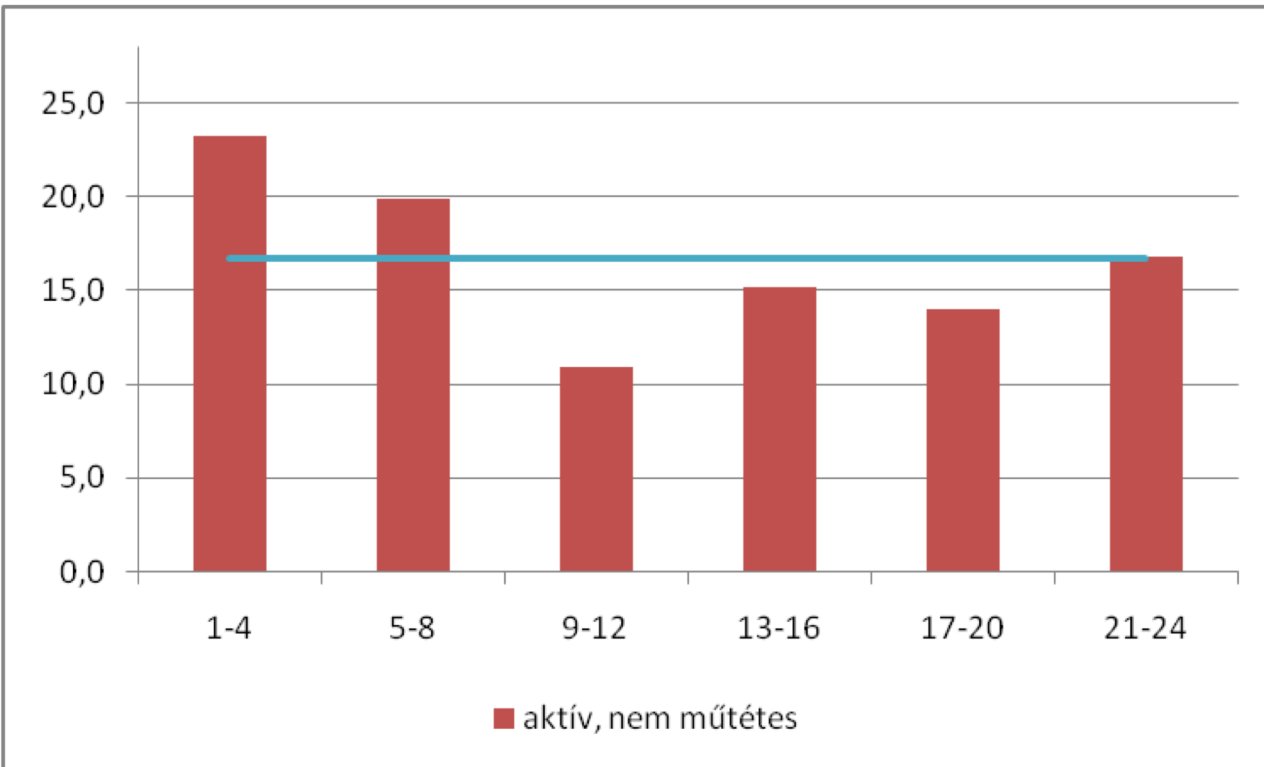

Összevetés országos adatokkal

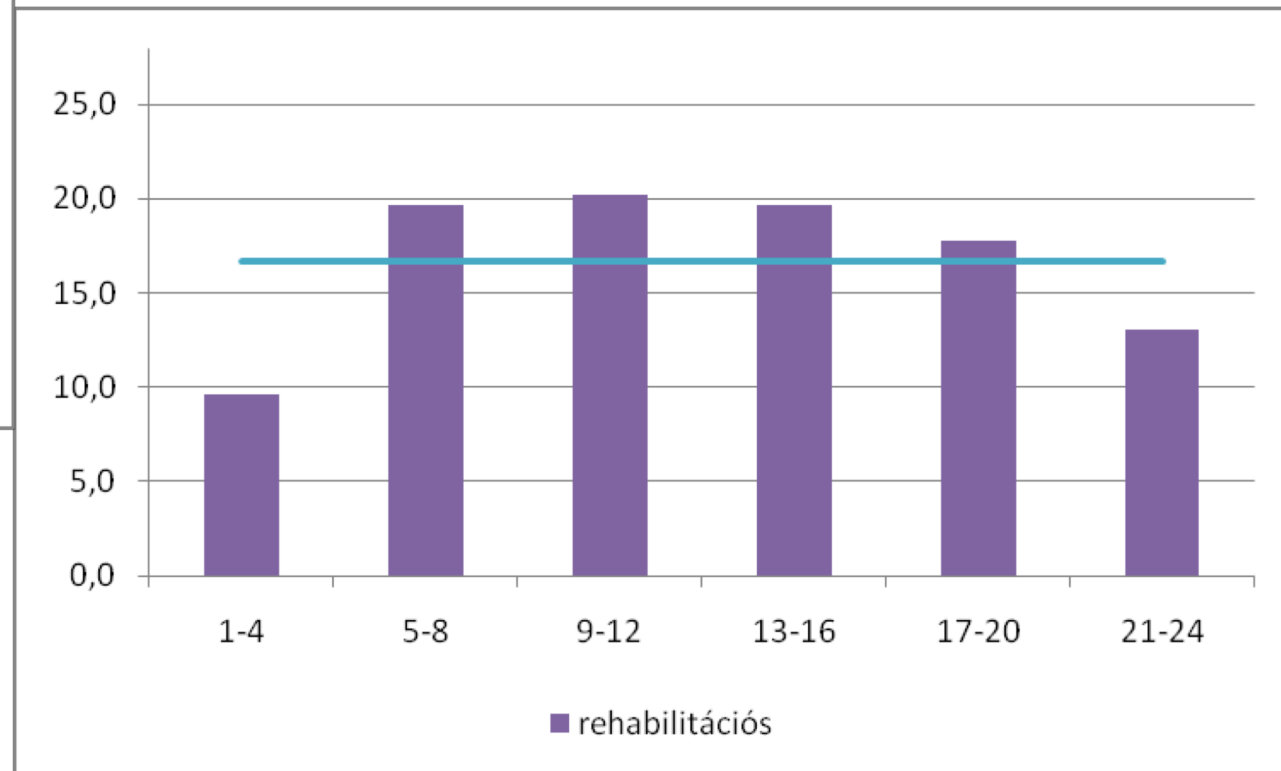
- Vizsgáljuk meg az eltéréseket
 - az események helye
 - végzett tevékenységek
 - esemény időpontja (napszak, hét napjai)
 - körülmények
 - feltételezett okok
- szerint!
- Emeljük ki a lényeges eltéréseket!
 - Határozzuk meg saját eredményeinkből a leglényegesebbeket!

Esések időpontok szerinti megoszlása (%)

Összehasonlításakor vegyük figyelembe az eltérő betegösszetétel befolyásoló szerepét!

Tanulási folyamat

**Alapvető okok feltárása,
megoldások keresése**

ok-hatás diagram, ötletek a
megoldásra, megvalósíthatósági
elemzések

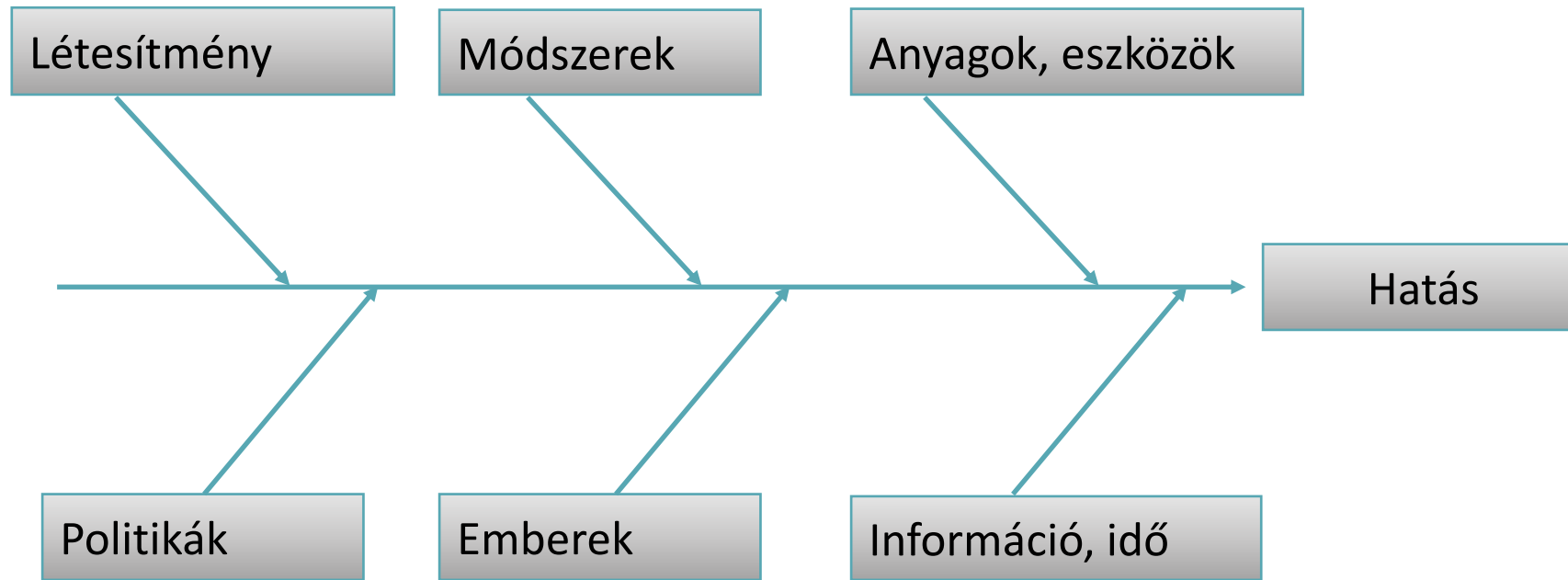
Oki vizsgálat

- célja:
 - a nemkívánatos események kiváltó okainak és a befolyásoló körülmények feltárása
- módszere
 - ok-hatás / halszáлка diagram
 - a miértekre keressük a válaszokat
- alapvető (gyökér) ok:
 - kiküszöbölésével lényegesen csökkenthető a nemkívánatos esemény előfordulása

SZÉCHENYI 2020

Ok-hatás (halszálka) diagram

Példa

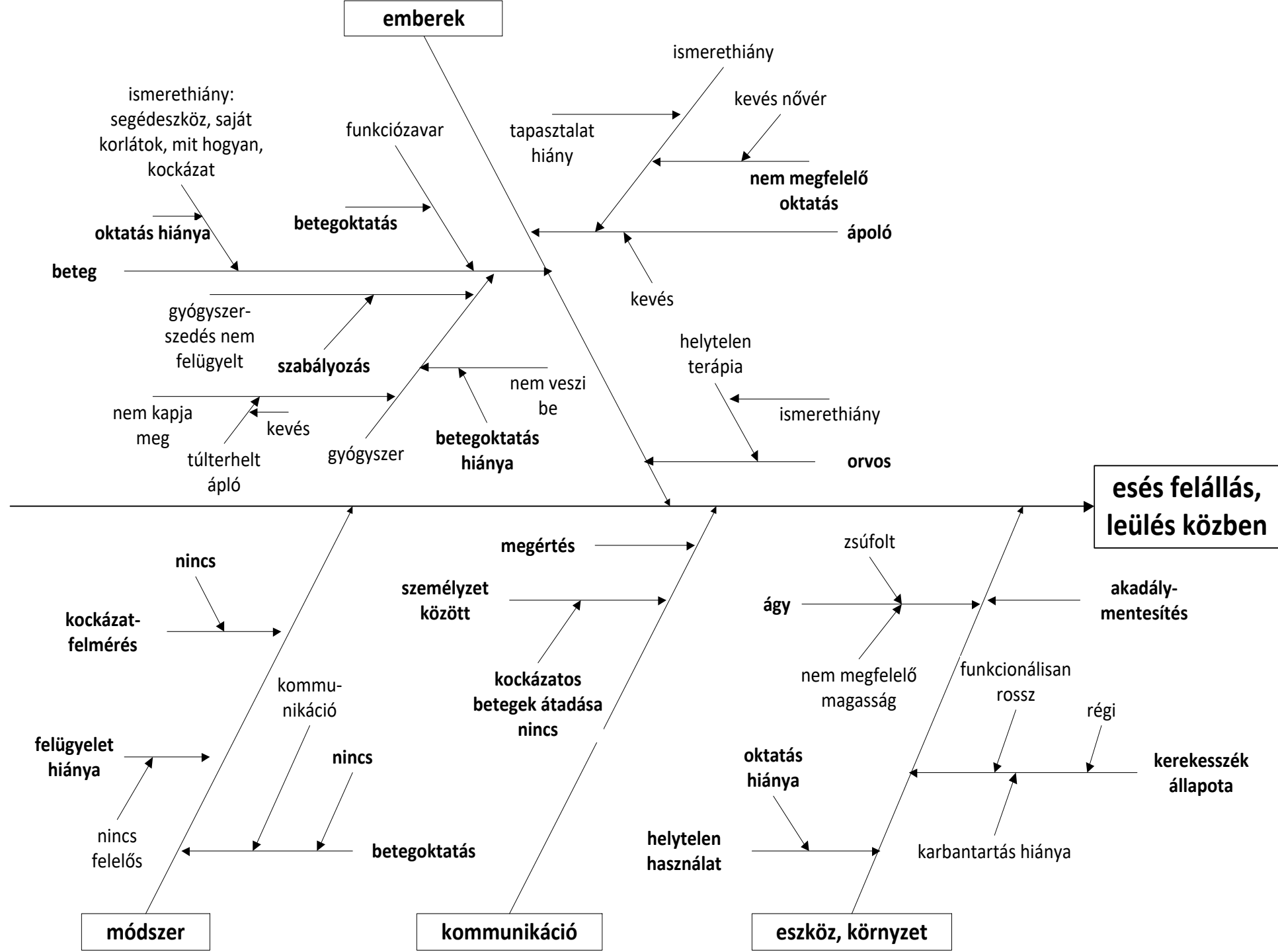
SZÉCHENYI 2020

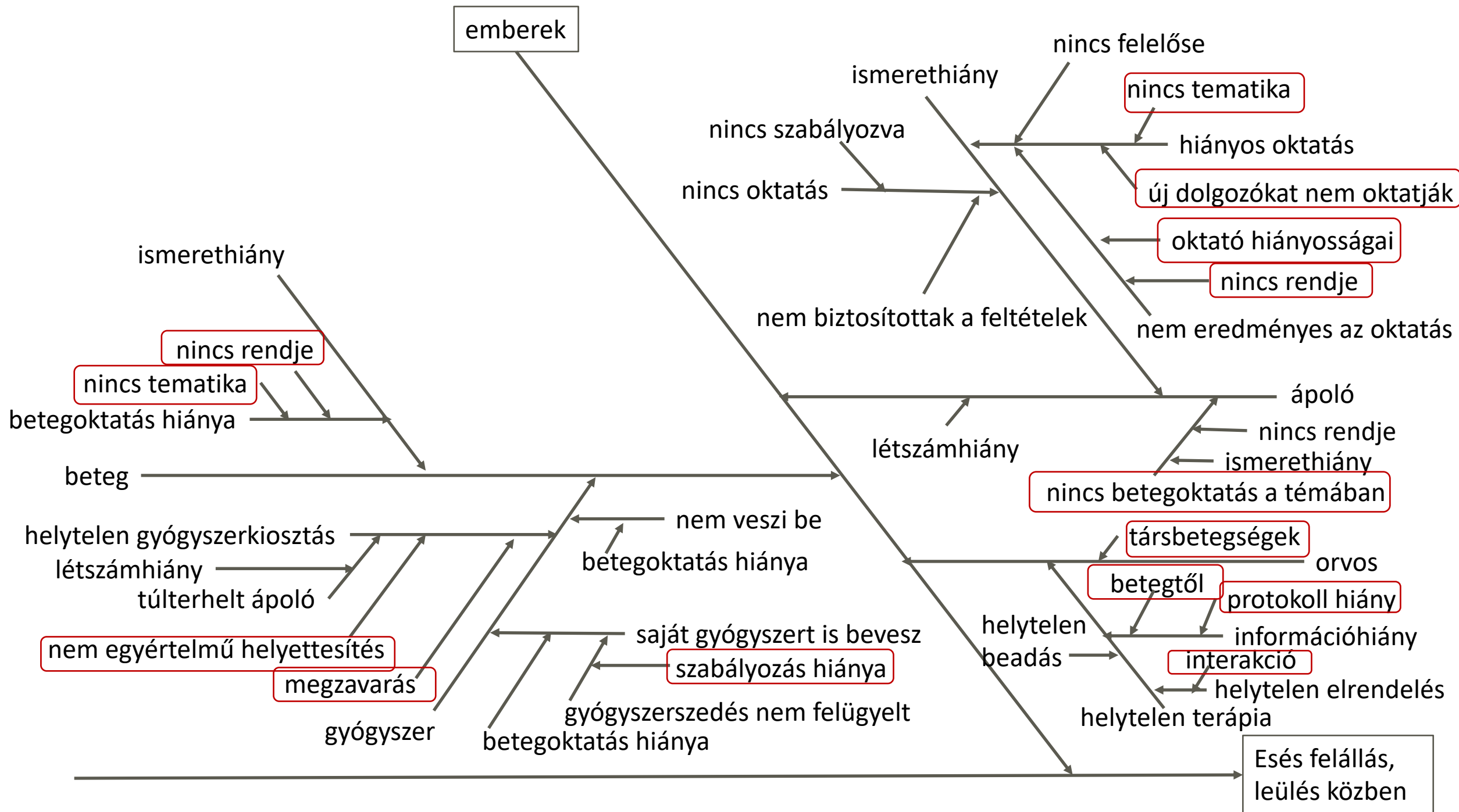

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Megoldási javaslatok generálása

- határozzuk meg a leglényegesebb okokat
- generáljunk megoldási javaslatokat
- vizsgáljuk megvalósíthatóságukat
 - költségek
 - humán erőforrás rendelkezésre állása
 - ellenállás
 - időtáv (megvalósítás, hatás)
- válasszuk ki a legtöbb eredménnyel és legkevesebb korláttal kecsegtető megoldásokat

SZÉCHENYI 2020

Példa

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Esési kockázat felmérésének intézményi bevezetése és alkalmazása

- Kockázatfelmérési módszertan kiválasztása (pl. Morse vagy Stratify)
- A kockázati kategóriákhoz tartozó intézkedések meghatározása
- Szabályozás készítése és oktatása
- Esési kockázatfelmérő skála használata a napi gyakorlatban
- Intézkedések a megállapított kockázati kategória alapján

SZÉCHENYI 2020

Prevenációs intézkedési lehetőségek I.

Nincs esési kockázata a betegnek

- A külső hatásoktól való védelem
(pl. rendetlenség, elektromos vezetékek)
- Az esetleges veszélyforrásokra történő figyelem felhívás/
tájékoztatás
(pl. papucs, altató, ágy-éjjeli szekrény rögzítése, éjjeli szekrény
elhelyezése (bal – jobbkezes), stb.)

SZÉCHENYI 2020

Prevenációs intézkedési lehetőségek II.

Közepes esési kockázatú betegek

- **Ellátó személyzet:**
 - Közlekedés segítése (pl. ágyból, székből felkelés)
 - Alacsonyra állított ágy (ülve lába a talajt elérje)
 - Állapotfelmérés (tartás, járás, mozgásbeli problémák)
 - Orthostaticus hypotonia kezelése
 - Gyógyszerek áttekintése
 - Oktatás
- **Környezet:**
 - Csúszás- és akadálymentes padló, korlátok, kapaszkodók
 - Megfelelő világítás (éjszaka, nem túl nagy kontraszt)

Prevenációs intézkedési lehetőségek III.

Magas esési kockázatú betegek

Minden, a közepes esési kockázatú betegeknél bemutatott példa.
Ezen túl:

- Fokozott figyelem biztosítása (elhelyezés a nővérálláshoz közeli kórterembe)
- Kapaszkodórácsok, lerögzített bútorok
- Gyógyszerelés áttekintése, a szükséges változtatások elvégzése
- Fájdalom csillapítása, kezelése
- Rejtetten fennálló problémák kezelése
 - Szükség esetén társszakmákkal történő konzultáció

Prevenációs intézkedési lehetőségek IV.

Valamennyi betegcsoport

- Betegoktatása
 - Erőnlét javítása, fejlesztése, segédeszközök megfelelő használata
 - Riasztási terv esés esetére
- Esési kockázatra történő figyelemfelhívás
 - Szóróanyagok, oktatási célú kiadványok a betegek és családtagok számára
 - Poszterek elhelyezése

<http://bella-akkreditacio.hu/letoltheto-dokumentumok/>

BELLA
BETEGELLÁTÓK AKKREDITÁCIÓJA -
A BIZTONSÁGOS BETEGELLÁTÁSÉRT

AZ ESÉS MEGELŐZHETŐ

A KÓRHÁZBAN ÁPOLT BETEGEK LEGGYAKORIBB BALESETE AZ ESÉS, AMELYNEK SZÁMOS KÖVETKEZMÉNYE LEHET.

Eséshez vezető leggyakoribb okok

- a mozgékonyság és erőnlét csökkenése
- bizonytalan járás
- vérnyomás- vagy vércukorproblémák
- műtét utáni állapot
- bizonyos gyógyszerek szedése: pl. vízhajtók, vérnyomáscsökkentők, altatók

MIT TEHET ÖN?

- ágyából fokozatosan keljen fel, ne induljon el hirtelen
- ügyeljen a nedves, csúszós padlón való közlekedésre
- használjon biztonságos, zárt lábbelit
- viselje szemüvegét, használja a járását segítő eszközeit (pl. bot, mankó)
- éjszaka szükség esetén kapcsoljon világitást
- a jelzőfényt ne oltsa le

SZÉCHENYI

MAGYAR EGÉSZSÉGÜGYI MENEDZSMENT TÁRSASÁG

Semmelweis Egyetem

EMK

HUNGAROMED
Egészségügyi és Orvostechnológiai Kiállítás

NEVES
nemzeti események, jelentési rendszere

Magyarország

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

HOGYAN SEGÍTHET, HA ÖN HOZZÁTARTOZÓ?

- Ügyeljen arra, hogy hozzátartozója megfelelő méretű, biztonságos, könnyen felvehető, zárt lábbelivel, és mozgását nem akadályozó kényelmes ruházattal rendelkezzen.
- Gondoskodjon arról, hogy hozzátartozója számára a mozgását, látását támogató eszközök (pl.: bot, mankó, szemüveg) elérhetőek legyenek.
- Amennyiben nem biztos abban, hogy tud segíteni hozzátartozója közlekedésében, kérjen segítséget ellátóktól.
- Bátorítsa hozzátartozóját, hogy ha bizonytalanak érzi egyensúlyát, mindig kérjen segítséget a személyzettől.

További információért látogassa meg honlapunkat:
www.bella-akkreditacio.hu

ESÉSEK MEGELŐZÉSE

Figyelmébe ajánljuk, ha...

- gyakran veszti el egyensúlyát, szédül
- a közelmúltban történt Önnel eséssel járó baleset
- ellátása során műtetre, bódításra kerül sor
- állapota jelentősen megváltozott
- krónikus betegségben szenved

SZÉCHENYI 2020

GYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

MELYEK AZ ESÉSRE HAJLAMOSÍTÓ KÖRÜLMÉNYEK?

Egészségi állapottal kapcsolatos tényezők:

- egyensúlyzavar, bizonytalan járás
- a mozgékonyág és erőnlét csökkenése
- lezajlott műtét
- alacsony vérnyomás vagy vércukorszint
- bizonyos gyógyszerek szedése, például:
 - altató
 - fájdalomcsillapító
 - vérnyomáscsökkentő
 - vízhajtó
 - hashajtó

Környezeti tényezők:

- csökkent megvilágítású terek
- nedves padló
- lépcső
- csúszós lábbeli
- elmozduló szőnyegek, kábelek
- nem megfelelően elhelyezett berendezések, bútorok
- ismeretlen környezet

Leggyakoribb következmények:

- sérülések, zúzódások, agyrázkódás
- törések (pl. csuklótörés, combnyaktörés)
- mozgásképesség csökkenése
- további állapotromlás
- az ápolási idő növekedése
- félelmek kialakulása

MIT TEHET ÖN, HOGY ELKERÜLJE AZ ESÉST?

- Felvételekor tájékoztassa kezelőorvosát az összes Ön által rendszeresen vagy alkalmanként használt gyógyszeréről. Kérdezzen rá az újonnan elrendelt gyógyszerekkel kapcsolatos lehetséges mellékhatásokra.
- Hosszabb idejű ágyban fekvés után (pl. reggel, ébredéskor) ne induljon el hirtelen. Először üljön fel, lógassa a lábát az ágy szélén, várjon egy percet, majd lassan keljen fel.
- Ha szemüveges, vegye fel szemüvegét mielőtt felkelne az ágyból.
- Biztonságos, zárt lábbelit használjon, mely nem csúszik, és jól illeszkedik a lábára (pl. mamusz). Amennyiben a lábbeli felvételéhez segítségre van szüksége, jelezze ellátóinak.
- Amennyiben vizes a padló, lehetőleg ne induljon el, várja meg, amíg megszárad.
- Ha csúszásveszélyt okozó szennyeződést lát a padlón, jelezze.
- Amennyiben bizonytalannak érzi az egyensúlyát, mindig kérjen segítséget a közlekedéshez, ne induljon el felügyelet, segítség nélkül.
- Amennyiben járást segítő eszközre van szüksége (pl. bot, mankó stb.), és annak használatát nem ismeri, kérjen segítséget ellátóitól, használja az eszközöket rendeltetésszerűen.
- Törekedjen környezetének rendezettségére.
- Amennyiben olyan eszközre van szüksége, mely az Ön számára nehezen elérhető helyen van, kérjen segítséget.
- Éjszakára ne kapcsolja le az irányfényeket, ne induljon el a sötét kórteremben, folyosón, szükség esetén kapcsoljon világítást.
- Kapaszkodásra csak biztonságosan rögzített korlátokat használjon. A székek elcsúszhatnak, a kerekkel rendelkező ágyak elgördülhetnek.
- A rendszeres, orvosi utasítás szerinti testmozgás, gyógytorna hozzájárul az erőnlét megőrzéséhez, fejlesztéséhez, az egyensúly javításához, ezért működjön együtt ellátóival.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tanulási folyamat

Gyakorlatba ültetés – főbb szempontok

- határozzuk meg a megoldáshoz kapcsolódó, szükséges intézkedéseket
- lépésről lépésre elemezzük a bevezetés folyamatát és a lehetséges akadályokat
- nyerjük meg minden érdekeltet – vélemények megosztása, lehetséges előnyök és nehézségek azonosítása
- adjunk időt a felkészülésre és a végrehajtásra
- mérjük a teljesítést indikátorokkal és szükség esetén módosítsunk

SZÉCHENYI 2020

Tanulási folyamat

Alapvető okok feltárása, megoldások keresése

ok-hatás diagram, ötletek a
megoldásra, megvalósíthatósági
elemzések

Adatgyűjtés

NEVES jelentési rendszerbe a
kiválasztott témákban,
osztályokon, időtartamban

Eredmények értelmezése

legfontosabb, elemzendő
körülmények kiválasztása,
okok vizsgálata

Gyakorlatba ültetés, hatásvizsgálat

érdekcsoportok bevonása,
motiválás, folyamatok követése,
értékelés, visszajelzés

Összegzés 1.

- tanulhatunk a hibákból
 - egyedi események kivizsgálása -> NEKED ajánlás
 - mintázatok megismerése -> NEVES program
- a hibákból való tanulás tanulandó tevékenység

SZÉCHENYI 2020

Összefoglalás 2.

- a hibák alapvető okai megismerhetők
- kiküszöbölésükkel a nemkívánatos események lényegesen csökkenthetők - költség-hatékony tevékenység
- az EFOP 1.8.0. projekt keretében a tanulást segítő útmutató és 8 témakörben részletes oki kutatás készül
- a tanulási folyamat időigényes és felkészült, együttműködő csapatot igényel megfelelő vezetői felhatalmazással

Köszönjük a figyelmet!

SZÉCHENYI **2020**

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE